

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/40/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513211126
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7513211126.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci navrhovateľa B. W. nar. XX.XX.XXXX bývajúcim v W. na ulici V. č. XX zastúpeného JUDr. Jánom Mikuľakom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ulici Františkánskej č. 5 proti odporcovi B. O. nar. XX.X.XXXX bývajúcim v B. W. na ulici Č. Č.. XXX/XX zastúpeného JUDr. Jánom Slobodníkom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ulici Štúrovej č. 20 o zrušenie, zníženie výživného, o odvolaní navrhovateľa aj odporcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 1.4.2015 č.k. 14C 215/2013-127 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti.

Mení rozsudok v napadnutom výroku o zrušení vyživovacej povinnosti za obdobie od 9.2.2013 do 7.7.2013 tak, že návrh za toto obdobie zamietá.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporcovi určenú rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie sp.zn. 13P 39/2011 zo dňa 4.2.2013 za obdobie od 9.2.2013 do 7.7.2013. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Zaviazal navrhovateľa uhradiť odporcovi 100 % trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia, ktoré budú vyčíslené v osobitnom uznesení po právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca s návrhom, aby odvolací súd v napadnutej časti zmenil rozsudok a návrh navrhovateľa aj za obdobie od 9.2.2013 do 7.7.2013 zamietol. Poukázal na to, že so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu nesúhlasí, pretože má nárok aj na platenie výživného počas prerušeného štúdia, pretože nebol schopný sám sa živiť, nakoľko objektívne nebol schopný nájsť si prácu počas prerušeného štúdia a tak sa starať sám o seba, preto vyslovil názor, že naďalej sú rodičia povinní platiť mu výživné. Poukázal na to, že súd okrem prerušenia štúdia mal prihliadať aj k tomu, že za uvedené obdobie nebol schopný sám sa živiť a prerušenie štúdia môže mať vplyv na platenie výživného, preto, ak by prerušil štúdium preto, aby sa zamestnal. V takom prípade by bol schopný sám sa živiť a rodičia voči nemu by vyživovaciu povinnosť nemali. Poukázal na to, že v jeho prípade prerušenie štúdia trvalo krátku dobu a jeho dôvodom nebola zárobková činnosť. Uviedol, že pôvodne bol študentom P. Š. O. P. W., G. I. J.. Keďže nestíhal matematiku, ani fyziku, vo februári 2013 školu ukončil a hneď v marci podal prihlášku na P. Š. U.. H., kde študuje aj v súčasnosti a hneď vo februári 2013 sa prihlásil na úrade práce, kde bol evidovaný až do júla 2013, keď sa stal študentom P. Š. U.. H.. Za celé obdobie evidencie na úrade práce nedostal žiadnu dávku ani podporu a za toto obdobie nebol schopný sám sa živiť, keďže vedel, že od júla 2013 opäť chce študovať na novej vysokej škole a z toho dôvodu za tak krátke obdobie by ho nikto

nezamestnal. Z uvedeného vyplýva, že nenadobudol schopnosť sám sa živiť a poukázal na ustálenú judikatúru súdov v rodinných veciach, podľa ktorej schopnosťou samostatne sa živiť sa rozumie to, ako je dieťa pripravené podieľať sa svojou činnosťou na spoločensky užitočnej práci a zaopatrovať si prostriedky na obživu vlastnou prácou, pričom zánik vyživovacej povinnosti nespôsobuje schopnosť dieťaťa na výkon akejkoľvek zárobkovej činnosti. Je potrebné, aby tu bola už absolútna spôsobilosť dieťaťa na výkon povolania. V predmetnej veci vyslovil názor, že bolo preukázané, že riadne študoval a potom štúdium na krátke obdobie prerušil za účelom prípravy na prijatie na inú, pre neho vhodnejšiu vysokú školu a v štúdiu riadne pokračuje a až jeho ukončenie bude možné považovať za úplné ukončenie prípravy na budúce povolanie. Poukázal zároveň aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 11CoP 429/2013 zo dňa 11.3.2014.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol včas podaným odvolaním aj navrhovateľ ktorý navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vyslovil názor, že súd prvého stupňa sa dostatočne nevysporiadal so všetkými skutočnosťami a tieto nesprávne posúdil, čím dospel k nesprávnym záverom. Poukázal na dôvody rozsudku, pokiaľ sa zaoberá otázkou dobrých mravov v súvislosti so vzájomným vzťahom účastníkov konania. Nepoprel, že s odporcom nemá vybudovaný žiaden vzťah, ale vinu za tento stav pripisuje najmä matke odporcu, ktorá mu znemožňovala styk so synom. Uviedol, že si je vedomí chýb, ktoré spravil v minulosti, avšak neskôr prejavil snahu ich napraviť vo veku 16. až 18. rokov odporcu o zlepšenie narušených vzťahov, avšak z dôvodov na strane matky nebol úspešný. Pri posudzovaní dobrých mravov je potrebné za zaoberať nie len správaním otca voči synovi, ale aj opačne, čím sa konajúci súd nezaoberal, pričom je zrejme, že odporca bol vychovávaný a vedený matkou proti nemu. Uviedol, že prvostupňový súd pri posudzovaní dobrých mravov žiadnym spôsobom sa nezaoberal dobrými mravmi v súvislosti s príjmami a výdavkami oboch účastníkov a možnosťou iného príjmu odporcu na zabezpečenie svojich potrieb vlastným pričinením. Uviedol, že bolo zistené, že odporca je poberateľ sociálneho štipendia, na ktoré má právny nárok a prostredníctvom neho si môže uspokojiť svoje potreby. Pri posúdení príjmov účastníkov je potrebné vychádzať z toho, že má čistý priemerný mesačný príjem 500 € až 550 €, z ktorého uhrádza odporcovi výživné 120 € mesačne, pričom má aj ďalšie tri vyživovacie povinnosti. Uviedol, že odporcovi zabezpečil prácu, avšak odporca túto možnosť nevyužil. S touto skutočnosťou sa konajúci súd nevysporiadal a taktiež ani s nezájmom odporcu o akúkoľvek prácu a nesprávne sa vysporiadal aj s otázkou štipendia a jeho vplyvu na výšku, resp. trvanie vyživovacej povinnosti a s argumentáciou súdu nesúhlasí, pretože nie je možné z nej vychádzať pri posúdení vplyvu na výšku, resp. trvanie výživného. Konštatoval, že zníženie, resp. zánik vyživovacej povinnosti nemá vplyv na poberanie sociálneho štipendia, na ktoré má odporca právny nárok, a preto mu toto po splnení podmienok patrí. Zároveň si z neho v dostatočnej miere dokáže zabezpečiť svoje potreby, preto vyslovil názor, že je potrebné sociálne štipendium považovať za príjem a ako taký zohľadniť pri posúdení výšky výživného, resp. zániku výživného. Konštatoval, že aj v posúdení prípravy odporcu na budúce povolanie a to štúdium sociálnej práce, keď je všeobecne známa skutočnosť o možnostiach uplatnenia sa absolventov tohto študijného odboru a vyslovil názor, že rozhodnutie je nepreskúmateľné a tým došlo k porušeniu práva účastníka, ktorý nie je s rozhodnutím spokojný na spravodlivý proces, lebo pri nedostatku dôvodov nemá možnosť efektívnym spôsobom využiť svoje procesné prostriedky na úpravu tohto rozhodnutia čo znamená, že nemá možnosť svoje odvolanie náležite odôvodniť z hľadiska ust. § 205 ods. 1 a 2 O.s.p. čím sa mu odňala možnosť konať pred súdom. Preto navrhol zrušiť rozsudok a vrátiť vec súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd na základe podaných odvolaní preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutom výroku, ktorým v prevyšujúcej časti návrh zamietol spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti. Súd prvého stupňa vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie, v súlade s §

132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na to, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, v dôsledku čoho je odôvodnenie výroku o zamietnutí návrhu na zrušenie výživného presvedčivé a odvolací súd sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami navrhovateľa uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu v prevažnej miere už v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a navrhovateľ ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o jeho návrhu na zrušenie výživného. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu odvolacieho konania dospel k totožnému právnomu záveru, ako súd prvého stupňa, že neboli splnené podmienky pre zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporcovi, pretože odporca pokračuje v príprave na budúce povolanie štúdiom na vysokej škole v dennej forme štúdia. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Schopnosti dieťaťa, aby sa živilo samo, je závislá na to, kedy sa dieťa stane spôsobilým hradiť si svoje odôvodnené potreby z odmeny za svoju prácu, pričom musí ísť o takú prácu, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a je vykonávaná v súlade so záujmom spoločnosti. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom zanikne až vtedy, keď dieťa dosahuje pravidelný a postačujúci príjem z povolania, ktoré si zvolilo podľa svojich schopností, možností a predpokladov a záujmov. Ako okolnosť, kedy trvá vyživovacia povinnosť rodičov (odôvodnená úloha rodiča viesť dieťa k zisteniu vzdelania a tým potrebných predpokladov pre sebarealizáciu), sa tradične akceptuje štúdiom. Vyživovacia povinnosť (z uhla pohľadu prípravy dieťaťa na povolanie) spravidla končí dosiahnutím prvého najvyššieho stupňa vzdelania v bežnom vzdelávacom procese (prvá ukončená vysoká škola alebo univerzita), ak sa dieťa rozhodne pokračovať v štúdiu na vysokej škole. V prípade, ak oprávnený toto vzdelanie neukončí v štandardnej dĺžke, je potrebné skúmať, z akých dôvodov došlo k predĺženiu štúdia a tie potom vyhodnotiť z hľadiska toho, či za ten čas bol objektívne schopný nadobudnúť také vlastnosti a schopnosti, ktoré mu umožňujú dosahovať pravidelný a postačujúci príjem z povolania. V predmetnom prípade bolo preukázané, že odporca stále študuje v štandardnej dĺžke štúdia, pretože ďalšie trvanie štúdia odporcu spoločensky odôvodňuje súčasná situácia na trhu práce, charakterizované nedostatkom voľných a vhodných pracovných pozícií pre absolventov stredných škôl a nebolo preukázané, že sa odporca stal spôsobilým uspokojovať si svoje odôvodnené potreby zo svojho pravidelného a postačujúceho príjmu z povolania, ktoré si zvolil podľa svojich možností, schopností, predpokladov a záujmov, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu na zrušenie výživného podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov.

Podľa § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Zmenou pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. Preto v konaní o zvýšení, znížení alebo zrušení výživného je potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi v čase rozhodovania o návrhu na zmenu (zrušenie) výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. Z ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že vyživovacia povinnosť rodičov trvá do tej doby, pokiaľ dieťa nie je schopné samo sa živiť. Ide o najobvyklejší dôvod zániku vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu patriacich k dôvodom, ktoré nepôsobia sami osebe, ale iba ako podklad pre rozhodnutie súdu. Podmienka stanovená pre zrušenie vyživovacej povinnosti je v zákone definovaná ako schopnosť dieťaťa, aby sa živilo samo. Táto schopnosť nie je viazaná na dosiahnutie určitej vekovej hranice, konkrétne ani na dosiahnutie plnoletosti ani veku 25 rokov. Schopnosť dieťaťa, aby sa živilo samo je závislá na tom, kedy sa dieťa stane spôsobilým hradiť svoje odôvodnené potreby z príjmov, ktoré poberá. Uvedeným príjmom sa však

nerozumie len príjem z pracovnej činnosti, ale aj príjem plynúci z eventuálneho majetku dieťaťa alebo dávok sociálneho či nemocenského poistenia. Pre stanovenie momentu, kedy vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu zaniká, je podstatné, kedy dieťa nadobudlo všetky schopnosti samé sa živiť, za ktorý sa tradične akceptuje ukončenie štúdia, keďže dieťa získalo všetky predpoklady na uplatnenie sa v pracovnom pomere. Nie je podstatné, či dieťa aj v skutočnosti do pracovného pomeru nastúpi. V takomto prípade je potrebné starostlivo vyhodnotiť dôvody, pre ktoré dieťa aj napriek nadobudnutiu všetkých schopností samé sa živiť žiaden príjem nedosahuje. Odvolací súd preskúmaním všetkých relevantných skutočností týkajúcich sa predmetu konania dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, použil správne ustanovenia Zákona o rodine, ktoré však nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav a dospel tak k nesprávnym právnym záverom. Odvolací súd dôsledne porovnal a posúdil pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu a dospel k odlišnému právnemu záveru ako súd prvého stupňa pokiaľ ide o zánik zákonnej vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporcovi, za obdobie od 9.2.2013 do 7.7.2013, nakoľko zo zistených skutkových okolností prípadu je nesporné, že odporca mal v tomto období aj naďalej postavenie dieťaťa, ktoré nie je pre absolvovanie prípravy na výkon budúceho povolania schopné samé sa živiť v zmysle ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine a preto na námietku navrhovateľa nebolo možné prihliadnuť z dôvodu, že v tomto období sa odporca pripravoval na prijímacie pohovory a ne Stratil postavenie osoby odkázanej výživou na svojich rodičov. Navyše sa jednalo o krátke časové obdobie, počas ktorého odporca objektívne nebol schopný nadobudnúť také vlastnosti a schopnosti, ktoré by mu umožňovali dosahovať pravidelný a postačujúci príjem z povolania. V predmetnom prípade bolo preukázané, že odporca stále študuje v štandardnej dĺžke štúdia a ešte objektívne doposiaľ nebol schopný dosiahnuť ani prvý najvyšší stupeň vzdelania z hľadiska jeho prípravy na budúce povolanie. Na základe uvedených úvah odvolací súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti v rozhodnom období od 9.2.2013 do 7.7.2013 nebol dôvodný, preto ho odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zamietol, pretože odporca neukončil prípravu na povolanie a v tomto rozhodnom období nebol schopný sám sa živiť, o čom svedčí jednoznačne skutočnosť, že bol evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a v tomto období nebol zabezpečený žiadnou finančnou dávkou, finančnú starostlivosť v tomto období pokrývala v plnej výške jeho matka, preto aj vyživovacia povinnosť navrhovateľa trvá do času, kým si odporca nebude schopný samostatne uspokojovať svoje životné potreby a námietky navrhovateľa ohľadne nároku na štipendium, prípadne povinnosť odporcu nájsť si zamestnanie týkajúcej sa prípadnej brigádnickej činnosti a podobne na túto okolnosť nemohol prihliadnuť, pretože tieto nemôžu plniť funkciu finančného zabezpečenia odporcu, najmä v tak krátkom časovom období, počas ktorého bolo nepochybne preukázané, že odporca sa neustále kontinuálne pripravoval na svoje budúce povolanie, nemá žiaden príjem ani majetok, nebol schopný sám sa živiť, teda vyživovacia povinnosť navrhovateľa k nemu aj v období od 9.2.2013 do 7.7.2013 naďalej trvala, pretože doba jeho prípravy na budúce povolanie je spoločensky odôvodnená.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.